

Atatürk Kùltür Merkezi Alanı ve Millî Komite İle İlgili Yasal Düzenlemeler

Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk'ün doğumunun 100.yılı dolayısıyla, Türk devriminin, Türk ve insanlık tarihi içindeki yerini ve önemini, büyüklüğünü, bütünleştiriciliğini, milliyetçiliğini, lâiklik ve eğitim anlayışını, Atatürk'ün millî bağımsızlık hareketlerindeki öncülüğünü, dünya görüşünü, insanlık anlayışını ve barışçılığını, devlet adamlığı niteliklerini belirtmek, yaymak ve yaşatmak amacıyla, 23.9.1980 tarih ve 2302 sayılı "**Atatürk'ün Doğumunun 100.Yılı'nın Kutlanması ve Atatürk Kùltür Merkezi Kurulması Hakkında Kanun**" yayımlanmıştır.

Söz konusu Kanun'da belirtilen görevleri yerine getirmek üzere bir **Millî Komite** teşkil edilmiştir. Millî Komite, Kanun'da öngörülen amaca ulaşmak için hedefleri tespit etmek ve Kutlama Koordinasyon Kurulu'nun hazırlayacağı plân ve program tasarılarını onaylamak ve çalışmaların genel gözetimini yapmak üzere, Devlet Başkanı nezdinde kurulmuştur. Millî Komite; Başbakan, Genelkurmay Başkanı veya Genelkurmay 2. Başkanı, Millî Savunma Bakanı, Millî Eğitim Bakanı, Kùltür Bakanı, Türk Tarih Kurumu Başkanı ile Başbakanın teklif edeceği ve Devlet Başkanının onaylayacağı en fazla 8 uzman veya danışman üyeden oluşturulmuştur. Aynı Kanuna göre Millî Komite'nin toplantılarını düzenlemek ve yazışmalarını gerçekleştirmek üzere kendi arasından bir üyeyi Genel Sekreter olarak seçeceği ve Genel Sekreterin başkanlığında bir Millî Komite bürosunun kurulacağı da hükme bağlanmıştır.

Daha sonra 23.4.1981 tarih ve 2450 sayılı "**Atatürk'ün Doğumunun 100. Yılı'nın Kutlanması ve Atatürk Kùltür Merkezi Kurulması Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun**" yürürlüğe girmiştir. Bu kanunda; 2302 sayılı kanunun 3. maddesi değiştirilerek Atatürk Kùltür Merkezi Alanının sınırları belirlenmiş, alanın tasdikli krokisi kanunun ekinde yayımlanmıştır. 2450 sayılı kanun, "Bu Alan içerisinde Millî Mücadele tarihini, Türk Halk Kùltürünü ve sanatlarını tanıtan yerler ve çeşitli müzeler, çeşitli sahneler ve toplantı salonları, sergi alanları, arşiv ve kitaplıklar, atölyeler ve benzeri yerlerden meydana gelen Atatürk Kùltür Merkezi ile Millî Komitece saptanacak tesis ve alanlar bulunur. Bunların dışında alana hiçbir yapı yapılamaz." ifadesiyle alanın fonksiyonunu ve faaliyetlerin niteliğini belirlemiştir.

Daha sonra Millî Komitenin yeniden teşkili ile Atatürk Kùltür Merkezi Alanı içerisinde yer alacak tesis ve alanların yönetimi hususlarında ortaya çıkan ihtiyaçları karşılamak üzere, **2876 sayılı Atatürk Kùltür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanununun** 103. ve 104. maddeleriyle Millî Komite yeniden teşkil edilerek komitenin sekreteryaya görevi Atatürk Kùltür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuna verilmiş, Atatürk Kùltür Merkezi alanı içerisindeki bütün tesis ve alanlar ile Millî Komitece tespit edilecek veya yapılmasına izin verilecek tesis ve alanların yönetimi ise Kùltür Bakanlığına tahsis edilmiştir.

Alt Komite Çalışmaları :

Alt Komite, Millî Komitenin 10.1.1987 tarihinde yaptığı 2. toplantısında "Alan ve tesislerin yıkılması, yeni bina inşaatı ve işletilmesine ait hususlarda alınacak kararlarla ilgili olarak Millî Komiteye sunulacak önerilerin tespitine ve Millî Komite tarafından alınan ilke kararlarına uygun uygulama kararları almaya yetkili olmak üzere bir Alt Komitenin teşkiline" kararı ile çalışmalarına başlamıştır.

Alt Komite, Millî Komitenin 14.12.1990 tarihinde yapılan 5. toplantısında alınan kararla çalışmalarını tamamladığından kaldırılmış, görev ve yetkileri Kültür Bakanlığına devredilmiştir.

Alt Komite, Millî Komitenin 25.4.1996 tarihli 8. toplantısında alınan kararla yeniden teşkil edilmiştir.

13. Millî Komite toplantısında, daha önce teşkil edilen Alt Komitenin mevcut şekliyle işlevini yerine getiremeyeceği düşüncesinden hareketle müsteşarlar seviyesinde teşekkül ettirilmesi kararlaştırılmıştır. Bu Millî Komite kararına göre Alt Komite şu şekilde oluşturulmuştur:

Başbakanlık Müsteşarı Başkan

Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Müsteşarı Üye

Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşarı Üye

Ankara Valisi Üye

Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanı Üye

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanı Üye

Gençlik ve Spor Genel Müdürü Üye

Genelkurmay Başkanlığı Temsilcisi Üye